

GÉZZEL ÁTKÖTÖTT BICIKLIKERÉK

A téglakerítésen fűrt lyukból állt ki egy darab meghajlított tízes vas, meg kellett húzni, azzal kellett csengetni. Rozsdás volt, ahol megfogtuk, kicsit zsíros. A téglá is átvett a rozsdá színéből, lefelé, hosszan, ahogy az esővíz csurgott. A fal tövébe, a fűszálak hegyére gyűlt nagyon finom téglaporral lehetett tudni, hogy milyen rég esett. Vaskapu volt, döngetni kellett, ha a csengetésre nem jött ki senki. Ha a döngetésre sem mozdult senki az udvaron, akkor hátulról lehetett bemenni, a kert borospincék felőli végéből.

Az utcafronttól többet mutató, de így is nagy, tornácos ház volt, szebb időket megélt falakkal, a magas plafon gerendájáról pattogzó szigetelésű drótokon lelógó, légyköpte villanykörtékkel.

Az udvar széles volt, és nagyon hosszú, de néptelen. Volt egy néma kutyá, a rucák jelezték helyette az idegent, telefosták az udvart. Megürült istállók sorakoztak hat-hét tehénnek, két-három lónak, tucatnyi kecskének, szemközt pedig disznóólak. Innen egyszer apámmal ketten vágtunk le egy disznót, ő vágta, én meg loptam a mesterséget. Mesélték, hogy egyszer valakinek az ölében ülve én tartottam a Kesely gyeplőjét. Hát a szóban forgó szekér megrogyott tengellyel állt az udvar végében majdnem azóta, hogy a disznóólak is üresen álltak.

Nem tudtam megemelni, akkora sötömb volt abban az istállóban, ahol a szerszámokat tartottuk. Szürke volt, és kerekre nyalták a kecskék. A járszolban a szalmán pihentek a kapák, a gereblye, az ásó. Neki volt támasztva az öreg bicikli, a vázán vászondarabokkal, hogy lehessen ezt-azt rákötni. A keresztúrúdra kötve jöttek velünk a hosszú nyelvű szerszámok. A csomagtartóban és a két szarván egy-egy bödön víz locsolni – a szomszéddal közösen használt, magas téglafalba ágyazott kútból húztuk –, a fehér neccben az innivaló víz volt. Ülني nem lehetett a biciklin, a nyereg penészes volt, az egyik pedál hiányzott, és a hátsó keréken gézzel volt átkötve a gumi, hogy még legalább egy szezont bírjon ki a göröngyök között.

Az udvar végéből nyílt a deszkából összeszegelt dróthálós kertajtó. Átlós merevítés híján meg kellett emelni, úgy nyílt csak, egy-egy rozsdás szeg kijárt a megnagyobbodott lyukakból. A szomszéd művelte a kertet, volt egy

derékig érő üvegház, aztán paprika, paradicsom, zsinegen futtatott uborka, sok-sok paszuly, borsó, mák. Feljebb tök, aztán pár sor krumpli a mezsgyéig, ahonnan tengeri következett, az elején ráfuttatott paszullyal, majd magában. Az udvar végéből egy diófa indította a barázdát, egy alma következett, aztán szilvák. Oldalvást egy diófa mellett volt egy korhadozó nyospolyafa is, ott volt egy pad. Rácsúszhatott az oldal a barázdára, mert nem volt egyenes, a szomszéd kertje jó fél méterrel volt magasabban.

A mezsgyétől a többi szomszéd kertje is véget ért, baloldalt tengeri nyúlt a szekérútig, jobbra váltakozott a tengeri, krumpli, egyik évben volt lucerna is. Emelkedett egy kicsit a barázda, és a remegő levegőben ki lehetett venni a domboldalon a gyümölcsöst, a tetején a rádióantennákat.

Ha körbe, a szekérúton mentünk, egyik oldalt pincék voltak, ki tudja, milyen mélyen beásva. Mesélték, hogy alagutak voltak arrafelé, és az elfalazott pincékből olykor aranypénzt, kardokat, cserépedényeket hoztak fel még a török időkből. Mesélték, hogy egyik-másik pincének rossz a levegője, azokba erős férfi se mehet egyedül, csak úgy, hogy áll kinn valaki, és szölongatják egymást. Ahogy ritkultak a házak, elmaradoztak a pincék is. Az utolsó ház az úttól bennebb épült, a kerítésén belül volt egy betonkeretes, márvány sírköves sír. Mondta apám, hogy a sírkőn csak egy évszám van, senki sem tudja, hogy hívták a katonát, aki ott esett el. Aztán a ház népe gondozta a sírt, volt rajta mindig virág.

Ettől az udvartól nem messze indult az a szekérút, amely a kerteket határolta, amelytől feljebb kezdődött a falu szántóföldje egészen a gyümölcsösig. Mire ide felértünk, már felszáradt a harmat, és nagyot döccent a bicikli a traktorhagyta, kőkeményre száradt mély nyomokon. Lehetett lennebb egy erecske vagy forrás, lengedezett pár szál nád, és esténként egyenletes kuruttyolás is hallatszott abból az irányból. A szekérúttól felfelé többnyire búza- és tengeritáblák terültek el a domb tövében futó másik útig.

A szekérútról, a határt jelölő meszelt oszlopcsonktól indult a mi barázdánk. Keskenyebb volt a barázda, és vágott a tengeri levele, úgyhogy a bicikli mögé soroltam. Pengtek a küllők a kemény göröngyökön, lötyögött a víz a bődönökben. Vagy húsz sor sárgadinnye következett, két sor görög próbából, eszünk belőle, ha el nem lopják a cigányok. Paszuly, paradicsom, lila és fokhagyma, mák, aztán krumpli és végül megint tengeri egészen az útig, ahonnan felfelé a domboldalon a gyümölcsös kezdődött goldennel és jonatánnal.

A gyümölcsössel ilyenkor nem volt munka. Ültünk a terasz partján egy fa tövében, egy nap munkája nem nagyon látszik. Minden napnyugta vörös volt az alföldi portól. Olykor nagy viharok lehettek arrafelé, jégverés, mert a nap fekete, dörgő viharfelhőkben tűnt el. Kutya kevés, róka annál inkább portyázott a határban esténként. Vonyítottak, ugattak, és ha valami mozdult a közeli fák tövében, már repült is egy göröngy, mert lehet, veszett.

Szürkületben egybeolvadnak a tengeriszárok, és el-eltűnedezik a barázda, ahogy már gyengébb szélben is hullámzik az egész. A bicikli megkönnyebbülten gurult lefelé, a csomagtartóban, szarván az üres bödönökkel. Tengeri, hagyma, dinnye, tengeri, krumpli, mák, paradicsom, diófa és udvar.

A nyári konyhában barna volt a légyköpte villanykörte fénye. Ott vacsoráztunk az asztalra kiterített újságpapíron. Vastag, barna kenyér, szalonna vagy kolbász, paradicsommal és paprikával, felkatonázva. A busz messziről hallatszott, hogy jön, köhög, megint nekigyűrűződik, ontja a füstöt, de halad. Szedelőzködtünk, és zárták utánunk a kaput.